

Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde
VENTSPILS PĀRVENTAS PAMATSKOLA

Tārgales iela 61, Ventspils, LV-3602, Latvija, tālrunis 63662589, 63662529, e-pasts: parventas.pamatskola@ventsipils.lv

APSTIPRINĀTS 29.08.2022.
Ventspils Pārventas pamatskolas direktore
Vēsma Laurecka
Ar grozījumiem, kas apstiprināti 2023.gada 5.septembra
pedagoģiskajā sēdē (protokola Nr.3)

Ventspilī

2022. gada 29.augustā

Nr.1-30.1/2

Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība

Izdots saskaņā ar
Izglītības likuma 35.pantu,
MK 27.11.2018. noteikumiem Nr.747 "Noteikumi par valsts
pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu
paraugiem" un 9.un 10.pielikuma noteikumiem,
Ventspils Pārventas pamatskolas nolikuma X daļas 46.punktu

I. Vispārīgie jautājumi.

- 1.1. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība (turpmāk-kārtība) nosaka vienotu pieeju Ventspils Pārventas pamatskolas izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanai. Kārtība ir saistoša pedagogiem un izglītojamiem Ventspils Pārventas pamatskolā.
- 1.2. Ar vērtēšanas kārtību jāiepazīstina visi Ventspils Pārventas pamatskolas izglītojamie un viņu vecāki. Kārtība ir kā informatīvs dokuments izglītojamo vecākiem.

II. Izglītojamo zināšanu un sasniegumu vērtēšanas mērķis un uzdevumi.

Mērķis:

Objektīvs un profesionāls izglītojamo sasniegumu raksturojums, kas sekmē katra izglītojamā sabiedriskajai un individuālajai dzīvei nepieciešamo zināšanu un prasmju apguvi un izpratni par mācīšanās panākumiem.

Uzdevumi:

- 2.1. Konstatēt katra izglītojamā sasniegumus, ievērojot valsts standarta prasības, izglītojamo vajadzības, intereses, temperamentu un veselību.
- 2.2. Dot iespēju izglītojamiem apliecināt zināšanas, prasmes un iemaņas visiem izziņas un mācību sasniegumu līmeņiem atbilstošos uzdevumos, nodrošinot adekvātu un objektīvu vērtējumu.
- 2.3. Veikt nepieciešamo mācību procesa korekciju izglītojamo mācību sasniegumu uzlabošanai.
- 2.4. Motivēt izglītojamos pilnveidot savus mācību sasniegumus.
- 2.5. Izvērtēt katra izglītojamā mācību sasniegumu dinamiku.
- 2.6. Sekmēt izglītojamā līdzatbildību par mācību rezultātiem, mācot veikt sava darba adekvātu pašvērtējumu.

III. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas plānošana un vadība.

- 3.1. Direktores vietnieks izglītības jomā:
  - 3.1.1. pārrauga vienotu izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanu atbilstoši valsts

standartam, mācību priekšmetu standartiem un kārtībai;

- 3.1.2. ne retāk kā reizi mācību gada semestrī pārbauda, kā tiek izdarīti ieraksti par izglītojamo mācību sasniegumiem skolvadības sistēmā "E-klase" (turpmāk E-klase);
- 3.1.3. aktualizē informāciju par vērtēšanas kārtību izglītības iestādē;
- 3.1.4. pārbauda pārbaudes darbu grafika savlaicīgu ieviešanu E-klasē sadaļā *Pārbaudes darbu plānotājs*. Vienā dienā vienai klasei netiek ieplānots vairāk par diviem noslēguma pārbaudes darbiem. Pārbaudes darbu norises datumam jābūt iepriekš ievietotiem pārbaudes darbu plānotājā E-klasē katrai klasei.

3.2. Pedagogi:

- 3.2.1. katra mācību gada sākumā iepazīstina izglītojamos ar kārtību un prasībām savā mācību priekšmetā;
- 3.2.2. savlaicīgi (vismaz 1 nedēļu pirms) ievieto E-klasē pārbaudes darbu plānotājā un informē izglītojamos par plānoto pārbaudes darbu, tā tēmu;
- 3.2.3. pirms pārbaudes darba veikšanas izskaidro un pamato izglītojamiem darbā izvirzītās prasības un vērtēšanas kritērijus, kā arī par katru uzdevumu maksimāli iegūstamo punktu skaitu, par katru atbildi piešķiramo punktu skaitu un kopējam punktu skaitam atbilstošo vērtējumu;
- 3.2.4. visi pārbaudes darbi, kas tiek vērtēti ar atzīmi, jāveido tā, lai izglītojamam ir iespēja saņemt maksimālo vērtējumu 10 ballu skalā. Izglītības iestādē ievēro izstrādāto 10 ballu skalu (2.pielikums):

Balles	Veiktā darba apjoms (%)
10	95-100
9	87-94
8	77-86
7	67-76
6	54-66
5	41-53
4	31-40
3	21-30
2	11-20
1	0-10

3.2.5. nodrošina minimālo vērtējumu ballēs atbilstoši izglītības iestādes kārtībai:

Stundu skaits nedēļā	Minimālais obligāto vērtējumu skaits 1. semestrī	Minimālais obligāto vērtējumu skaits 2. semestrī
1	2	2
2	2	2
3	2	3
4	3	4
5	3	4
6	3	4

- 3.2.6. pārbaudes darba rezultātus izglītojamiem paziņo un vērtējumus ieliek E-klasē **5 (piecu)** darba dienu laikā pēc to kārtošanas;
- 3.2.7. uzreiz pēc vērtējuma saņemšanas iepazīstina izglītojamo ar izvērtēto nobeiguma pārbaudes darbu un sniedz skaidrojumu par darba vērtējumu;
- 3.2.8. veic katra pārbaudes darba rakstisku vai mutisku analīzi, nosaka tālāko darbību, sniedz informāciju izglītojamajiem par viņu izaugsmes dinamiku, prognozē tālāko darbību situācijas uzlabošanā, pārmaiņu un attīstības plānošanā.

IV. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas īstenošana.

4.1. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas īstenošana:

4.1.1. 1.-3.klasē ikdienā tiek īstenota formatīvā vērtēšana izglītojamā snieguma vērtēšanai pret plānotiem sasniedzamajiem rezultātiem. Formatīvo vērtējumu izsaka 4 apguves līmeņos vai procentos (1.pielikums):

1. Sācis apgūt – apzīmējums S – 0%-40%
2. Turpina apgūt – apzīmējums T – 41%-66%
3. Apguvis – apzīmējums A – 67%-86%
4. Apguvis padziļināti – apzīmējums P – 87%-100%.

4.1.2. 1.-3.klasē summatīvo vērtēšanu veic mācīšanās posma noslēgumā, lai novērtētu un dokumentētu izglītojamā mācīšanās rezultātu. Summatīvo vērtējumu izsaka 4 apguves līmeņos attiecībā pret skolēniem plānotiem rezultātiem mācību priekšmetā (e-klasē mācību priekšmetu žurnālos kolonnās “Sasniedzamie rezultāti mācību jomās”) (1.pielikums):

1. Sācis apgūt – apzīmējums S – 0%-40%
2. Turpina apgūt – apzīmējums T – 41%-66%
3. Apguvis – apzīmējums A – 67%-86%
4. Apguvis padziļināti – apzīmējums P – 87%-100%.

4.1.3. Summatīvajam sasniedzamam rezultātam liecībās ir obligāti viens pakārtotais sasniedzamais rezultāts.

4.1.4. Summatīvās vērtēšanas rezultāti tiek atspoguļoti izglītojamo liecībās. 1.semestrī 1.klašu skolēniem izsniedz sekmju izrakstus.

4.1.5. Mācību procesā 4.-9.klasē ikdienā tiek īstenota formatīvā vērtēšana izglītojamā snieguma vērtēšanai pret plānotiem sasniedzamajiem rezultātiem. Formatīvo vērtējumu izsaka procentos.

4.1.6. Pirms summatīvā vērtējuma ballēs E-klasē ir jābūt atspoguļotam vismaz vienam formatīvajam vērtējumam procentos.

4.2. Semestra vērtējuma iegūšanai izglītojamajam jāizpilda pārbaudes darbi atbilstoši kārtības 3.2.5.punktam;

4.3. Ja vērtējuma nav, pedagogs veic ierakstu “n/v” šādos gadījumos:

- izglītojamo nepiedalās stundā (šajā gadījumā **vienlaicīgi** E-klasē jāfiksē gan izglītojamā mācību stundas kavējums "n", gan obligāti veicamā pārbaudes darba neizpilde "n/v");
- izglītojamo atsakās veikt uzdevumu;
- izglītojamo piedalās mācību stundā, bet neiesniedz darbu;
- izglītojamo pārbaudes darbu nav nodevis noteiktajā termiņā;
- ja darbs izpildīts nesalasāmā rokrakstā;
- ja darba izpildes laikā tiek konstatēta neatļautu palīg līdzekļu izmantošana;
- ja darbā, vai tā daļā ir cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi, vai cita autora darbs tiek uzdots par savu bez atsaucē uz darba oriģināla autoru;
- ja darba izpildes laikā izglītojamajam ir neapmierinoša uzvedība un neievēro skolotāja norādījumus.

4.4. Ja izglītojamo slimības vai citu attaisnojošu iemeslu dēļ neierodas uz kontroldarbu, tad izglītojamo kārtā šo pārbaudes darbu pēc atgriešanās skolā, individuāli vienojoties ar skolotāju par darba izpildes laiku.

4.5. Mācību priekšmeta pedagogs izņēmuma gadījumos var no tēmas noslēguma pārbaudes darba atbrīvot, par to E-klasē veicot ierakstu “atb”:

- ja izglītojamo ilgstoši slimības dēļ kavējis skolu;
- ja izglītojamo pārstāvējis skolu starptautiskā projektā, piedalījies mācību priekšmeta olimpiādē, novada vai valsts sacensībās, sporta sacensībās, skatēs, konkursos;

- ja ir īpaši attaisnojoši gadījumi, to saskaņojot ar administrāciju.
- 4.6. Saņemtā vērtējuma uzlabošana:
- 4.6.1. Pedagoģs nodrošina papildu iespējas izglītojamam demonstrēt sniegumu, ja pedagoģam nav bijusi iespēja objektīvi novērtēt izglītojamā sniegumu pret konkrētiem sasniedzamajiem rezultātiem, un mācību gada noslēgumā gadījumā, kad vērtējums izšķiras vienas balles robežās vai izglītojamais izteicis vēlēšanos uzlabot vērtējumu. Izglītojamais ir tiesīgs uzlabot vērtējumu 2 nedēļu laikā pēc pārbaudes darba vērtējuma paziņošanas vienu reizi, individuāli vienojoties ar skolotāju par darba izpildes laiku. Vērtējums tiek ierakstīts E-klasē ar atzīmi "labots pēc būtības".
- 4.7. Mājas darbi tiek vērtēti ar "i" vai "ni" Ja izglītojamam ir attaisnojošs iemesls mājas darba neizpildei/neiesniegšanai, tad žurnālā veic atzīmi "atb". Atsevišķos gadījumos, ja ir izstrādāti vērtēšanas kritēriji, var tikt vērtēti 10 ballu skalā, par to iepriekš informējot izglītojamos (punkts 3.2.3.).
Mājas darbu vērtēšanai izmanto apzīmējumus:
"i" – iesniegts;
"ni" – nav iesniegts.
- 4.8. Izglītojamais, kurš atbrīvots no atsevišķu pārbaudes darbu izpildes, semestra vērtējumu iegūst izpildot mācību priekšmeta skolotāja īpaši izstrādātu noslēguma pārbaudes darbu par visām konkrētajā semestrī apgūtajām tēmām. Tajā iegūtais vērtējums ir uzskatāms par semestra vērtējumu attiecīgajā mācību priekšmetā.
- 4.9. Mācību priekšmetu 1. un 2. semestra vērtējumu veido visu 10 ballēs novērtēto pārbaudes darbu aritmētiskais vidējais vērtējums, izmantojot matemātiskos noapaļošanas likumus. Gada vērtējumu veido visu 10 ballēs novērtēto pārbaudes darbu aritmētiskais vidējais vērtējums mācību gada ietvaros, izmantojot matemātiskos noapaļošanas likumus. Izliekot semestra vērtējumu mācību priekšmetā, pedagoģam jāņem vērā tikai izglītojamā uzlabotie vērtējumi konkrētajos pārbaudes darbos, izņemot gadījumus, ja uzlabotie vērtējumi ir zemāki par sākotnējo vērtējumu.
- 4.10. Ja izglītojamais saņēmis vērtējumu "n/v" kādā no pārbaudes darbiem, kas ir minimāli nepieciešami semestra vērtējuma izlikšanai, izglītojamam tiek izlikts vērtējums "n/v" arī semestrī.
- 4.11. Gada vērtējumā izšķirošais ir mācību priekšmetā gūtais vērtējums 2.semestrī, ja 1.semestra vērtējums ir nepietiekams vai nav vērtējuma.
- 4.12. Izglītojamie ir atbildīgi par to, lai savlaicīgi informētu savus vecākus/likumiskos pārstāvjus par pārbaudes darbu rezultātiem.
- 4.13. Pedagoģam ir tiesības izglītojamo vecākiem vai viņa likumiskam pārstāvim neizsniegt novērtētu izglītojamā pārbaudes darbu kopēšanai/fotografēšanai, iekams nav novērtēti visu pārējo izglītojamo pārbaudes darbi.
- 4.14. Pedagoģiem novērtētos izglītojamo pārbaudes darbus uzglabāt līdz nākošā mācību gada sākumam.
- 4.15. Pirmsskolas izglītības grupā vērtēšanu veikt saskaņā ar MK noteikumiem Nr.716. no 21.11.2018. "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem".

V. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība speciālās izglītības programmās.

- 5.1. Sasniegumus, ko mācībās guvis izglītojamais ar speciālām vajadzībām, vērtē atbilstoši speciālās izglītības programmas prasībām un ņemot vērā izglītojamā veselības stāvokli, spējas un attīstību.
- 5.2. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas īstenošana:
- 5.2.1. 1.-3.klašu izglītojamiem – apguves līmeņos.
- 5.2.1.1. 1.-3.klasē ikdienā tiek īstenota formatīvā vērtēšana izglītojamā snieguma vērtēšanai pret plānotiem sasniedzamajiem rezultātiem.

Formatīvo vērtējumu izsaka 4 apguves līmeņos vai procentos:

1. Sācis apgūt – apzīmējums S – 0%-40%
2. Turpina apgūt – apzīmējums T – 41%-66%
3. Apguvis – apzīmējums A – 67%-86%
4. Apguvis padziļināti – apzīmējums P – 87%-100%.

5.2.1.2. 1.-3.klasē summatīvo vērtēšanu veic mācīšanās posma noslēgumā, lai novērtētu un dokumentētu izglītojamā mācīšanās rezultātu. Summatīvo vērtējumu izsaka 4 apguves līmeņos attiecībā pret skolēniem plānotiem rezultātiem mācību priekšmetā (e-klasē mācību priekšmetu žurnālos kolonnās “Sasniedzamie rezultāti mācību jomās”):

1. Sācis apgūt – apzīmējums S – 0%-40%
2. Turpina apgūt – apzīmējums T – 41%-66%
3. Apguvis – apzīmējums A – 67%-86%
4. Apguvis padziļināti – apzīmējums P – 87%-100%.

5.2.2. 4.-9.klašu izglītojamiem – 10 ballu skalā (saskaņā ar MK Noteikumiem Nr.747. 10.pielikumu).

5.2. Izglītojamā mācību sasniegumu vērtējumu mācību priekšmetā atbilstoši plānotajiem sniedzamajiem rezultātiem mācību jomā, kā arī mācību priekšmeta programmai konkrētā klasē detalizētāk nosaka mācību priekšmeta pedagogs, vadoties pēc izglītojamā prasmēm un iemaņām.

VI. Caurviju prasmju novērtēšana.

6.1. Caurviju prasmju novērtēšanā ievērot kritērijus snieguma līmeņa aprakstos:

- 3.pielikums – Sadarbība.
- 4.pielikums – Kritiskā domāšana un problēmrisināšana.
- 5.pielikums – Digitālā pratība.
- 6.pielikums – Pašvadīta mācīšanās.
- 7.pielikums – Pilsoniskā līdzdalība.
- 8.pielikums – Jaunrade un uzņēmējspēja.

VII. Noslēguma jautājumi.

- 7.1. Mācību snieguma vērtēšana ir objektīva. Vērtējumu var apstrīdēt mācīšanās posma noslēgumā, ja tas tieši ietekmē izglītojamā tiesības un intereses.
- 7.2 Kārtība ir apspriesta Ventspils Pārventas pamatskolas Pedagoģiskās padomes sēdē.
- 7.3. Kārtība stājas spēkā ar 2022.gada 1.septembri.
- 7.4. Atzīt par spēku zaudējušu 2018.gada 30.augusta Kārtību.
- 7.4. Grozījumus kārtībā var ierosināt pedagogi, izglītojamie, vecāki. Izmaiņas apspriež izglītības iestādes vadības darba grupa. Tos apstiprina izglītības iestādes direktore.

Sagatavoja: Vēsma Laurecka

Pieņemts Pedagoģiskās padomes 2022.gada 29. augusta sēdē, protokols Nr. 2.

Grozījumi pieņemti Pedagoģiskās padomes 2023.gada 5.septembra sēdē, protokols Nr. 3.

Skolēna mācību snieguma vērtēšana 1.-3. klasē apguves līmeņos

1. Skolēna sniegumu atbilstoši plānotajam sasniedzamajam rezultātam vērtē saskaņā ar šādiem kritērijiem:
  - 1.1. demonstrēto zināšanu, izpratnes, pamatprasmju mācību jomā, caurviju prasmju apjoms un kvalitāte;
  - 1.2. atbalsta nepieciešamība;
  - 1.3. spēja lietot apgūto tipveida vai nepazīstamā situācijā.
2. Skolēna mācību sniegumu 1.-3.klasē vērtē atbilstoši šā pielikuma 1.tabulā noteiktajiem snieguma līmeņu aprakstiem.

Snieguma līmeņu apraksti skolēna mācību snieguma vērtēšanai 1.-3.klasē.

	Kritērijs	Sācis apgūt (S)	Turpina apgūt (T)	Apguvis (A)	Apguvis padziļināti (P)
1.	Demonstrēto zināšanu, izpratnes, pamatprasmju mācību jomā, caurviju prasmju apjoms un kvalitāte	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes liecina, ka ir uzsākta plānotā sasniedzamā rezultāta apguve.	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts daļēji un tas nav noturīgs.	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts pilnībā un tas ir noturīgs.	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts padziļināti un tas ir noturīgs.
2.	Atbalsta nepieciešamība	Skolēnam nepieciešams atbalsts un regulāri pedagoga apstiprinājumi uzdevuma izpildei.	Dažkārt nepieciešams pamudinājums, lai sekotu uzdevuma izpildei.	Uzdevumu izpilda patstāvīgi.	Uzdevumu izpilda patstāvīgi. Spēj pamatot atbilstošās stratēģijas izvēli.
3.	Spēja lietot apgūto tipveida vai nepazīstamā situācijā	Skolēns demonstrē sniegumu ar pedagoga atbalstu zināmā tipveida situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu pārsvarā patstāvīgi tipveida situācijā, atsevišķā gadījumā arī mazāk zināmā situācijā, ja nepieciešams, izmanto atbalsta materiālus.	Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā, nepazīstamā un starpdisciplinārā situācijā.

Skolēna mācību sasniegumu vērtēšana 10 ballu skalā

1. Skolēna mācību sniegumu atbilstoši plānotajam sasniedzamajam rezultātam vērtē saskaņā ar šādiem kritērijiem:
  - 1.1. demonstrēto zināšanu, izpratnes, prasmju mācību jomā, caurviju prasmju apjoms un kvalitāte;
  - 1.2. atbalsta nepieciešamība;
  - 1.3. spēja lietot apgūto tipveida vai nepazīstamā situācijā.
2. Skolēna sniegumu vērtē četros līmeņos atbilstoši šā pielikuma 1. punktā minētajiem kritērijiem un izsaka 10 ballu skalā.
3. 10 ballu skalas atbilstība katram no četriem snieguma līmeņiem noteikta šā pielikuma 1.tabulā. Nosakot vērtējumu 10 ballu skalā, kritēriji tiek izvērtēti kopumā. Lielāks vērtējums viena līmeņa ietvaros tiek noteikts, gadījumos, kad skolēna sniegums atbilst visiem attiecīgā līmeņa kritērijiem.
4. Pedagoģi 10 ballu skalu piemēro summatīvās vērtēšanas darbiem, ko veido saskaņā ar šādiem nosacījumiem:
  - 4.1. summatīvie vērtēšanas darbi ir jābūt tādam, lai iegūtu drošu (atkārtojot mērījumu, iegūst tādus pašus rezultātus) un ticamu rezultātu (vērtē to, sasniedzamo rezultātu apguvi, kuri tika mācīti proporcionāli mācību procesā veltītajam laikam);
  - 4.2. skolēnam ir iespēja demonstrēt sniegumu, kas atbilst vērtējumam 10 ballu skalā;
  - 4.3. summatīvās vērtēšanas darbā kopumā ir sabalansētas iespējas demonstrēt prasmes gan tipveida, gan nepazīstamā situācijā, dažādos kontekstos un skolēna izzīņas darbības līmeņos;
  - 4.4. lielāks punktu skaits tiek piešķirts būtiskiem sasniedzamiem rezultātiem un kritērijiem.
5. Skolēna mācību sasniegumu vērtējumu mācību priekšmetā 10 ballu skalā atbilstoši šiem noteikumiem, skolēnam plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem mācību jomā, kā arī mācību priekšmeta programmai konkrētā klasē detalizētāk nosaka mācību priekšmeta pedagoģis.

	Snieguma līmenis	Sācis apgūt		Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
	Balles	1 - 2	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10
	Apguves procenti	10% -20%	21% -40%	41-66%	67 -86%	87-100%
	Kritēriji					
1.	Demonstrēto zināšanu, izpratnes, prasmju mācību jomā un caurviju prasmju apjoms un kvalitāte	Skolēns, demonstrējot sniegumu, izmanto vienu atbilstošu ideju vai prasmi situācijā, kurā ir šaurs disciplinārs/mācību jomas konteksts.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, izmanto vairākas savstarpēji nesaistītās idejas vai prasmes šaurā disciplinārā/mācību jomas kontekstā.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, kurā izmanto vairākas idejas vai prasmes, veido savstarpējās sakarības disciplinārā/mācību jomas kontekstā.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, kurā izmanto vairākas idejas vai prasmes, veido savstarpējās sakarības un vispārīnas.	
2.	Atbalsta nepieciešamība	Skolēns, demonstrējot sniegumu, lieto doto vai jau zināmu paņēmienu ar pieejamo atbalstu.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, patstāvīgi lieto zināmu paņēmienu.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, izvēlas un patstāvīgi lieto atbilstošu paņēmienu vai pierakstu.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, izvēlas un patstāvīgi lieto atbilstošu paņēmienu un, ja nepieciešams, pielāgo to.	
3.	Spēja lietot apgūto tipveida un nepazīstamā situācijā	Skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan mazāk zināmā situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā, gan starpdisciplinārā situācijā.	

Sadarbība. Snieguma līmeņa apraksts

1.-3.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Spēj (skaidri) formulēt un aprakstīt savu viedokli, vajadzības, domas un emocijas. Pārliecinās, ka viņu saprot, virza sarunu.</i>	Atbildot uz skolotājas jautājumiem pauž savas domas un jūtas, emocijas. Grūtības sagādā klausīties citu sarunu.	Izsaka savas domas un jūtas, mācās izteikt savu viedokli. Sāk saprast, kā paša emocijas un uzvedība ietekmē citus. Mācās pārliecināties, vai sarunu partneris ir sapratis teikto.	Ar pedagoga atbalstu mērķtiecīgi virza sarunu, lai saprastos, un apzināti lieto savas sociālās prasmes, lai ar citiem nodibinātu un uzturētu pozitīvas attiecības un iesaistītos sociālās aktivitātēs Ar skolotāja atbalstu skaidro, kā citu sejas izteiksme un ķermeņa valoda saistās ar konkrētu emociju un kā emocijas ietekmē attiecības ar citiem	Ar nelielu pedagoga atbalstu mērķtiecīgi virza sarunu, lai saprastos, un apzināti lieto savas sociālās prasmes, lai ar citiem nodibinātu un uzturētu pozitīvas attiecības un iesaistītos sociālās aktivitātēs. Skaidro, kā citu sejas izteiksme un ķermeņa valoda saistās ar konkrētu emociju un kā emocijas ietekmē attiecības ar citiem. Pārliecinās, kā sarunas partneris ir sapratis teikto.
<i>Komunicē ar iesaistītajiem par notiekošo, spēj panākt un saglabāt kopīgu izpratni, virza kopīgu lēmumu pieņemšanu, meklē kopīgus mērķus, risina konfliktus.</i>	Ar skolotāja atbalstu mācās saskaņot darbības ar citiem. Ar skolotāja atbalstu mācās risināt konfliktsituācijas, vienmēr iesaistot pieaugušos.	Ar skolotāja palīdzību pieņem vienkāršu lēmumu pieņemšanā par turpmākajām darbībām pāri vai grupā. Tiek galā ar vienkāršām, pazīstamām konfliktsituācijām, dažkārt risināšanā iesaista pieaugušos	Pieņem lēmumus par turpmākajām darbībām pāri vai grupā, uzklusot citu viedokli. Tiek galā ar vienkāršām un jaunām konfliktsituācijām, izvēlas risinājumus no skolotāja piedāvātajām.	Pieņem vairākus risinājumus un spēj vienoties par kopīgu lēmumu ar pārējiem grupas dalībniekiem par turpmākajām darbībām pāri vai grupā. Tiek galā ar jaunām konfliktsituācijām, piedāvājot savus risinājumus, vienojoties ar citiem grupā.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Organizē un virza grupas darbību. Sadala lomas un nodrošina darba vai uzdevuma izpildīšanu. Izstrādā un ievēro kopdarbības principus.</i>	Ar skolotāja atbalstu mācās strādā pāri un grupā, izpildot vienkāršas, zināmas darbības grupu darbā.	Ar skolotāja atbalstu mācās strādā pāri un grupā. Uzņemas atbildību vienkāršās, pazīstamās situācijās un izpilda savu piešķirto lomu uzdevuma veikšanai. Mācās sekot sadarbības plānam.	Strādā grupās un pāri. Sadala dotās lomas uzdevuma veikšanai un uzņemas atbildību vienkāršās zināmās un jaunās situācijās. Prot sekot sadarbības plāna izpildei, kuru izveido kopā ar skolotāju. Palīdz citiem un pieņem palīdzību. Sadarbojas ar citiem kopēju konstruktīvu uzdevumu veikšanai.	Strādā grupā un pāri. Patstāvīgi sadala dotās lomas uzdevuma veikšanai, sniedzot atbalstu citiem. Uzņemas atbildību jaunā, nepazīstamā situācijā. Iesaistās pāra vai grupas darbā kopēju uzdevumu izpildes novērtēšanā. Piedāvā arī savus risinājumus, kā uzlabot grupas darbu. Sadarbojas ar citiem kopēju konstruktīvu uzdevumu veikšanai.
<i>Darba un laika plānošana</i>	Nebija saplānoti visi veicamie darbi. Nepaspēja darbu pabeigt laikā.	Pabeidza darbu laikā, darba plānošanā vēl nepieciešami daži uzlabojumi.	Spēj pabeigt darbu laikā, veiksmīgi izplānoja darbus un nepieciešamo laiku.	Spēj pabeigt visus plānotos darbus laikā, sadarbojoties ar pārējiem dalībniekiem. Spēj ieteikt, kādi uzlabojumi nepieciešami darba un laika plānošanā.
<i>Veic doto uzdevumu, strādājot grupā.</i>	Ar skolotāja atbalstu paveic doto uzdevumu.	Ar skolotāja atbalstu vienojas par sadarbību uzdevuma veikšanai.	Patstāvīgi spēj grupā veikt doto uzdevumu, vienojoties, kā to paveiks un kurš ko darīs, sekojot rezultātam un uzklausa grupas biedru idejas uzdevumu veikšanai.	Piedāvā un pamato savas idejas, uzklausa grupas biedru idejas uzdevuma veikšanā, nepieciešamības gadījumā veicot korekcijas plānotajā Ja nepieciešams, uzņemas grupas vadību.

4.-6.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Savu emociju un uzvedības apzināšana un pārvaldība</i>	Pauž vārdos savas vajadzības, domas un emocijas. Skaidro, kā citu sejas izteiksme un ķermeņa valoda sistās ar konkrētu emociju. Skaidro, kā emocijas ietekmē attiecības ar citiem.	Ar skolotāja palīdzību mācās paust un aprakstīt savas emocijas, izprast emociju cēloni, iespējamās sekas.	Ar pedagoga atbalstu skaidro savu rīcību, mācās patstāvīgi pārvaldīt savas emocijas un saglabā labvēlīgu attieksmi saskarsmē ar citiem.	Patstāvīgi pārvalda savas emocijas un pauž labvēlīgu attieksmi pret citiem.
<i>Komunicēšanas prasmes, saziņu veidi</i>	Ar pedagoga palīdzību mērķtiecīgi virza sarunu, lai saprastos. Apzināti lieto savas sociālās prasmes, lai ar citiem nodibinātu un uzturētu pozitīvas attiecības un būt sociāli aktīvam.	Ar pedagoga atbalstu mācās saprasties ar citiem, respektēt un pozitīvi pieņemt citu viedokli. Mācās labvēlīgi paust savu viedokli, socializēties.	Saziņai ar citiem atbilstoši situācijai lieto dažādus saziņas veidus un veido sarunu ar cilvēku, kuram ir atšķirīgs viedoklis. Atzīst un respektē citu viedokli, pieņem kopējus lēmumus par piemērotāko rīcību un risina konfliktus pazīstamās situācijās.	Patstāvīgi virza sarunu, pozitīvi komunicē ar apkārtējiem, pieņem lēmumus atbilstoši situācijai, spēj aprakstīt savu rīcību, ir sociāli aktīvs.
<i>Prasme strādāt komandā</i>	Mācās sadarboties ar citiem kopēju konstruktīvu uzdevumu veikšanai.	Ar skolotāja palīdzību uzņemas lomu komandas darba veikšanā, spēj strādāt pēc noteikumiem.	Strādā komandā orientējas uz līdzvērtīgu ieguldījumu, pieņem un sadarbojas ar dažādiem cilvēkiem, lai sasniegtu konkrētu mērķi.	Patstāvīgi organizē komandas darbu, aktīvi sadarbojas ar dažādiem cilvēkiem mērķa sasniegšanā. Izvērtē savu ieguldījumu.

7.-9.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Savu emociju un uzvedības pārvaldība</i>	Ar pedagoga atbalstu aktualizējot savu rīcību, mācās patstāvīgi pārvaldīt savas emocijas un saglabā labvēlīgu attieksmi saskarsmē ar citiem Mācās respektēt viedokļu dažādību saziņas partneros/grupā.	Patstāvīgi pārvalda savas emocijas un saglabā labvēlīgu attieksmi saskarsmē ar citiem.	Izvērtē citu cilvēku emocijas un rīcības iemeslus, cenšas pielāgot savu uzvedību un komunikācijas veidu atbilstoši situācijai.	Izvērtē citu cilvēku emocijas un rīcības iemeslus, izrāda empātiju un pielāgo savu uzvedību un komunikācijas veidu atbilstoši situācijai. Pielāgo savu uzvedību un komunikācijas veidu atbilstoši situācijai. Atzīst un respektā viedokļu dažādību.
<i>Prasme konstruktīvi komunicēt</i>	Saziņā ar citiem atbilstoši situācijai lieto dažādus saziņas veidus un veido sarunu ar cilvēku, kuram ir atšķirīgs viedoklis. Mācās respektēt viedokļu dažādību, pieņemt kopējus lēmumus par piemērotāko rīcību un risināt konfliktus pazīstamās situācijās	Izmanto dažādus saziņas veidus komunicējot ar cilvēkiem, arī tiem, kuriem ir citāds viedoklis. Pieņem viedokļu dažādību, labprāt komunicē, lai risinātu problēmu jautājumus pazīstamās situācijās Atbilstoši situācijai lieto dažādus saziņas veidus.	Pauž savu un uzklausa otra viedokli, ievērojot cieņu pret sarunas partneri, rod vienojošu viedokli situācijā, kad pusēm ir atšķirīgi uzskati. Ja nepieciešams, uzņemas sarunas vadību. Sasniedz abpusēji pieņemamus kompromisus un tiecas pēc taisnīga risinājuma pazīstamās situācijās	Uzklausa otra viedokli, ievērojot cieņu pret sarunas partneri. Skaidri pauž savu viedokli, ievērojot cieņu pret sarunas partneri. Pārliecinās, kā sarunu partneris ir sapratis teikto un saskaņo viedokļus. Rod vienojošu viedokli situācijā, kad pusēm ir atšķirīgi uzskati. Ja nepieciešams, uzņemas sarunas vadību.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Prasme strādāt komandā</i>	Ar skolotāja palīdzību sadala lomas uzdevuma veikšanai. Mācās pats izstrādāt un seko sadarbības un darbības plānam. Strādā komandā, orientējas uz līdzvērtīgu ieguldījumu, pieņem un sadarbojas ar dažādiem cilvēkiem, lai sasniegtu konkrētu mērķi	Saprot un atbildīgi veic savus pienākumus grupā. Izprot un prot uzņemties atbildību par kopīgo komandas darba rezultātu.	Patstāvīgi sadala lomas uzdevuma veikšanai, izvērtējot katra stiprās puses. Sadarbojas ar citiem atbilstoši situācijai, kā arī veido un vada grupas darbu, ievērojot citu cilvēku vajadzības.	Vienmēr prot sadarboties ar dažādiem cilvēkiem grupā, pieņem dažādus viedokļus, pieņem kopīgus lēmumus standarta un nestandarta situācijās. Pārlicinās par visu grupas dalībnieku ideju uzklauššanu un pilnvērtīgu iesaisti. Vada vai piedalās darbu organizēšanā, koordinēšanā. Strādā komandā, orientējas uz līdzvērtīgu ieguldījumu.

Kritiskā domāšana un problēmrisināšana. Snieguma līmeņa apraksts

1.-3.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Mērķa izvirzīšana</i>	Nekad pats sev mērķus neizvirza. Neregulāri izpilda skolotāja norādījumus.	Dažreiz izvirza sev nozīmīgus mērķus, ja apgūtais interesē.	Ar skolotāja atbalstu izvirza mērķi, piedāvā risinājumu.	Ar skolotāja atbalstu izvirza mērķi. Piedāvā divus risinājumus, izvēlas labāko. Pamato savu izvēli.
<i>Jautājumu izdomāšana</i>	Nespēj izdomāt jautājumu.	Izdomā jautājumus ar skolotāja atbalstu, izmantojot jautājamus vārdus (<i>Kur? Kad? Kas? Kam? Vai?</i>)	Pats izdomā jautājumus, izmantojot jautājamus vārdus (<i>Kur? Kad? Kāpēc? Kādi? Kā?</i>). Jautājumus uzdod saistībā ar ikdienā redzēto, dzirdēto, novēroto utt.	Pats izdomā jautājumus par ikdienā redzēto, lasīto, dzirdēto utt.
<i>Atbilžu (informācijas) iegūšana un pierakstīšana</i>	Iegūtā atbilde ir kļūdaina vai nespēj pats atrasts atbildi.	Ar skolotāja atbalstu iegūst atbildes. Kopīgi labo kļūdas.	Pats atrod atbildes. Pieļauj nebūtiskas kļūdas.	Pats atrod atbildes, un tās ir pareizas.
<i>Atbilžu (informācijas) salīdzināšana ar citiem, paraugu</i>	Nespēj pats salīdzināt un atrast kļūdas.	Var atrast pieļautās kļūdas, ja skolotājs uz tām norāda.	Atrod pieļautās kļūdas un tās izlabo.	Atrod pieļautās kļūdas, un spēj pamatot, kāpēc tur ir kļūda.
<i>Atbilžu (informācijas) izskaidrošana</i>	Nespēj izskaidrot savas dotās atbildes.	Spēj izskaidrot atbildes, izmantojot skolotāja uzvedinošos jautājumus.	Pats spēj izskaidrot atbildes. Atrod vienu pamatojumu.	Pats spēj izskaidrot atbildes un atrod vairākus (vismaz divus) pamatojumus.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Atbilžu (informācijas) novērtēšana	Pieņem atbildes kā patiesas.	Novērtē atbildes pēc skolotāja dota plāna (risināšanas soļi) un kritērijiem.	Pats novērtē atbildes pēc dotajiem kritērijiem.	Pats piedāvā plānu, izvēloties savus kritērijus, kā pārbaudīt atbildes.
Secinājumu pamatošana	Veido secinājumus, izmantojot skolotāja papildus veidotos jautājumus.	Veido secinājumus, izmanto daļu no piedāvātajiem jēdzieniem. Secinājumi ir kā atsevišķi apgalvojumi teikumi.	Veido secinājumus, izmantojot visus piedāvātos jēdzienus. Secinājumi ir kā atsevišķi apgalvojuma teikumi ar pamatojumu.	Veido secinājumus, izmantojot piedāvātos jēdzienus. Veido stāstījumu ar pamatojumu. Izmanto skaidrojumā savu pieredzi.
Problēmu risināšana	Neiesaistās problēmas risināšanā.	Iesaistās problēmas risināšanā un izpilda skolotāja norādījumus.	Ar skolotāja atbalstu veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu. Pārbauda to, izmantojot vienu stratēģiju.	Ar skolotāja atbalstu veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu. Pārbauda to, izmantojot vairākas stratēģijas un novērtē.

4.-6.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Jautājumu uzdošana	Ar skolotāja palīdzību spēj formulēt vienkāršus jautājumus zināmās situācijās.	Ar skolotāja palīdzību spēj formulēt uz izziņu vērstus jautājumus dažādās situācijās.	Formulē atvērtus, uz izziņu vērstus jautājumus dažādās situācijās.	Formulē atvērtus, uz izziņu vērstus jautājumus problēmsituācijās.
Informācijas salīdzināšana, grupēšana	Salīdzina vienkāršu informāciju. Pēc dotā parauga grupē informāciju.	Grupē informāciju pēc skolotāja dotajiem kritērijiem. Cenšas iegūt ticamu un pietiekamu informāciju.	Salīdzina, novērtē, savieno un grupē informāciju pēc dotajiem un paša radītajiem kritērijiem. Pārbauda, vai iegūta pietiekama un ticama informācija.	Novērtē un interpretē informāciju pēc paša radītajiem kritērijiem. Pārliecinās, vai ir ticama un precīza informācija.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Secinājumu pamatošana</i>	Veido savā pieredzē un viedoklī balstītu argumentāciju. Formulē savus secinājumus pēc skolotāja norādījumiem.	Ar skolotāja palīdzību spēj atšķirt svarīgo no mazāk svarīgā, atbilstoši no neatbilstošā. Veido savā pieredzē balstītu argumentāciju. Ar skolotāja palīdzību spēj formulēt vienkāršus secinājumus.	Spriež no konkrētā uz vispārīgo. Atšķir svarīgo no mazāk svarīgā, situācijai atbilstoši no neatbilstošā. Veido faktos balstītu argumentāciju. Formulē tiešus, vienkāršus secinājumus	Izsaka savu spriedumu, argumentētu ar faktiem. Atšķir faktus no viedokļa. Formulē pamatotus secinājumus.
<i>Mērķa izvirzīšana</i>	Ar pedagoga atbalstu izvirza mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko risinājumu.	Ar pedagoga palīdzību izvirza mērķi un risinājumus, izvēlas labāko un cenšas to īstenot.	Izvirza mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko un nolemj to īstenot.	Izvirza mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko un to īsteno.
<i>Problēmu risināšana</i>	Atpazīst un formulē problēmu, saistītu ar personisko pieredzi. Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās, izsaka idejas risinājumam. Ar pedagoga atbalstu veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu, īsteno to un izvērtē rezultātu.	Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās, izsaka idejas risinājumam. Pats veido problēmas risinājuma plānu, īsteno to un izvērtē rezultātu	Ar pedagoga atbalstu nosaka problēmu. Veido problēmas risinājuma plānu, īsteno to, izmantojot piemērotas problēmrisināšanas stratēģijas, – eksperimentē domās un praktiski, veido reālus modeļus un objektus, izpēta īpašības un pārbauda pieņēmumu, veic analīzi. Izvērtē paveikto pēc paša radītiem kritērijiem un iesaka uzlabojumus.	Pats spēj noteikt problēmu. Veido problēmas risinājuma plānu, īsteno to, izmantojot piemērotas problēmrisināšanas stratēģijas. Meklē citu pieeju, ja tas ir nepieciešams. Izvērtē paveikto pēc paša radītiem kritērijiem un plāno uzlabojumus.

7.-9.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Jautājumu formulēšana</i>	Mēģina formulēt jautājumus problēmsituāciju risināšanai.	Formulē atvērtus uz uzziņu vērstus jautājumus problēmsituācijas, kas ietver tikai vienu jomu.	Formulē atvērtus, uz uzziņu vērstus jautājumus problēmsituācijās un situācijās, kas ietver vairākas jomas.	Formulē atvērtus, uz uzziņu vērstus jautājumus problēmsituācijās un situācijās, kas ietver vairākas jomas, patstāvīgi spējīgs tās atrisināt.
<i>Informācijas (atbildes) salīdzināšana, grupēšana</i>	Nepilnīgi raksturo savu darbību un tās rezultātus.	Raksturo savu darbību, tās rezultātus.	Izvērsti un plānveidīgi raksturo rezultātus, savu darbību. Mērķtiecīgi izzina un analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju un situācijas, izprot to kontekstu.	Izvērsti un plānveidīgi raksturo rezultātus, savu darbību, analizē un paskaidro iegūto datu ticamību. Mērķtiecīgi izzina un analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju un situācijas, izprot to kontekstu.
<i>Informācijas atlasīšana, novērtēšana, izvērtēšana</i>	Meklē dažāda veida informāciju, bet nepārlicinās par informācijas patiesumu, tās atbilstību kontekstam.	Izzina, izvērtē, savieno dažāda veida informāciju, pilnībā nepārlicinoties par informācijas atbilstību kontekstam, kā arī pilnībā nepārlicinoties par informācijas patiesumu.	Tiecas iegūt vispusīgu un precīzu informāciju, nosaka atsevišķus faktorus, kas traucē iegūt patiesu informāciju.	Kritiski izvērtē informācijas precizitāti un vispusību, nosaka atsevišķus faktorus, kas traucē iegūt patiesu informāciju.
<i>Izsaka spriedumus</i>	Mēģina veidot spriedumus.	Veido spriedumus, spriež no konkrētā uz vispārīgo. Atšķir viedokli no fakta.	Veido loģiskus spriedumus.	Veido loģiskus spriedumus, spriež no konkrētā uz vispārīgo un no vispārīgā uz konkrēto.
<i>Atšķir apgalvojumu no pieņēmuma</i>	Neatšķir faktos balstītu informāciju no pieņēmuma, faktus no viedokļa. Izvirza pieņēmumus.	Vispārina vienkāršas situācijas.	Abstrahē, vispārina vienkāršas situācijas. Atšķir faktos balstītu apgalvojumu no pieņēmuma, faktus no viedokļa.	Abstrahē, vispārina vienkāršas situācijas, atšķir faktos balstītu apgalvojumu no pieņēmuma, faktus no viedokļa. Pamato savu izvēli.
<i>Izvirza argumentus, pamato tos</i>	Vērtē argumentāciju, to atbilstību, bet mēdz kļūdīties.	Veido argumentāciju, vērtē vai tā ir korekta.	Izvirza argumentus un vērtē to atbilstību. Secina, vai argumentācija ir pietiekama un korekta.	Izvirza argumentus un vērtē to atbilstību. Secina vai argumentācija ir pietiekama un korekta. Pamato savus argumentus.

Kriteriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Formulē secinājumus.</i>	Formulē nepilnīgus secinājumus.	Ar skolotāja palīdzību izsaka secinājumus.	Formulē pamatotus secinājumus.	Formulē pamatotus, faktos balstītus secinājumus.
<i>Problēmu atpazīšana un formulēšana</i>	Nosaka problēmu kontekstā, kuru raksturo savstarpēji atkarīgi lielumi, aspekti, cēloņsakarības.	Nosaka vajadzības, raksturo problēmas būtību, kuru raksturo savstarpēji atkarīgi lielumi, aspekti, cēloņsakarības.	Nosaka reālas vajadzības un raksturo problēmas būtību – atpazīst problēmu kontekstā, kuru raksturo savstarpēji atkarīgi lielumi, aspekti, cēloņsakarības.	Nosaka reālās vajadzības un aptveroši raksturo problēmas būtību – atpazīst un formulē problēmu kontekstā, kuru raksturo savstarpēji atkarīgi lielumi, aspekti, cēloņsakarības.
<i>Izvirza, skaidro, analizē idejas problēmsituācijās</i>	Izsaka idejas problēmsituācijās. Formulē pieņēmumus.	Izsaka un skaidro idejas problēmsituācijās. Formulē kontekstā balstītu pieņēmumu.	Izsaka, skaidro un analizē idejas problēmsituācijās. Formulē kontekstā balstītu, strukturētu pieņēmumu.	Padziļināti izsaka, skaidro un analizē idejas problēmsituācijās. Formulē kontekstā balstītu, strukturētu pieņēmumu, pārbauda tā atbilstību un korektumu.
<i>Mērķa izvirzīšana, to realizēšana</i>	Izvirza mērķus, atrod tikai dažus risinājumus. bet neizlēmīgi izvēlas vienu, to neīsteno.	Izvirza mērķus, atrod tikai dažus risinājumus, bet neizlēmīgi izvēlas vienu, to daļēji īsteno.	Izvirza mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas vienu no tiem un īsteno.	Izvirza mērķi, piedāvā vairākus risinājumus, izvēlas labāko risinājumu balstoties uz faktiem un nolemj to īsteno.
<i>Problēmas risinājuma plāna izveide</i>	Izvēlas problēmsituācijas risināšanas plānu no dotajiem.	Veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu, īsteno.	Veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu, īsteno un, ja nepieciešams, darba gaitā plānu pielāgo situācijai.	Veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu, to analizē un īsteno, ja nepieciešams, darba laikā pielāgo.
<i>Problēmrisināšanas stratēģijas izmantošana</i>	Darba gaitā pieturas pie tā un to nelabo.	Kompleksās situācijās lieto dotās problēmrisināšanas stratēģijas, tās nepielāgo.	Kompleksās situācijās lieto piemērotas problēmrisināšanas stratēģijas – veic plānveida eksperimentu pieņēmuma pamatošanai.	Kompleksās situācijās lieto piemērotas problēmrisināšanas stratēģijas – veic plānveida eksperimentu pieņēmuma pamatošanai, tā rezultātus analizējot un pārbaudot to ticamību.

Kriteriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Situāciju analīze, piemērotu modeļu izveide</i>	Kompleksās situācijās lieto stratēģijas, kas nav pilnībā atbilstošas problēmsituācijas risināšanai.	Spēj atrast pretpiemēru, veido situācijas abstrakto, vispārējo modeli, to pārbauda. Pārbauda iegūtos rezultātus problēmsituācijas kontekstā.	Standarta situācijās, spriež „atpakaļgaitā”, atrod pretpiemēru, veido situācijas abstrakto, vispārējo modeli, pārbauda iegūto modeli, pārbauda iegūtos rezultātus problēmas kontekstā.	Nestandarta situācijās, spriež „atpakaļgaitā”, atrod piemēru, veido situācijas abstrakto, vispārējo modeli, pārbauda iegūto modeli, pārbauda iegūtos rezultātus, problēmas kontekstā.
<i>Plāna uzlabošana un izvērtēšana</i>	Izvērtē paveikto un plānu uzlabojumus turpmākajam darbam.	Meklē citu paņēmieni, ja tas nepieciešams. Izvērtē paveikto plānu.	Meklē citu pieeju, paņēmieni, ja tas nepieciešams. Izvērtē paveikto un plānu uzlabojumus turpmākajam darbam.	Meklē arī citas pieejas, paņēmienus, ja tas nepieciešams. Izvērtē, analizē paveikto un plānu uzlabojumus turpmākajam darbam.

Digitālā pratība. Snieguma līmeņa apraksts

1.-3.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Tehnoloģiju izmantošana mācību procesā.</i>	Zina, kas ir digitālās tehnoloģijas.	Izmanto digitālās tehnoloģijas mācību uzdevumu veikšanai tikai ar skolotāja palīdzību	Izmanto digitālās tehnoloģijas mācību uzdevumu veikšanai ar skolotāja atbalstu	Izmanto digitālās tehnoloģijas mācību uzdevumu veikšanai pēc norādījumiem.
<i>Tehnoloģiju drošība un ietekme uz ikdienu.</i>	Skaidro, kā digitālās tehnoloģijas ietekmē ikdienu.	Skaidro, kā digitālās tehnoloģijas ietekmē ikdienu, ar skolotāja atbalstu zina, kas ir droša tehnoloģiju lietošana.	Skaidro, kā digitālās tehnoloģijas ietekmē ikdienu, ar skolotāja atbalstu var paskaidrot kādi ir droši digitālo tehnoloģiju lietošanas noteikumi.	Skaidro, kā digitālās tehnoloģijas ietekmē ikdienu, ar pedagoga atbalstu veido veselīgus un drošus paradumus digitālo tehnoloģiju lietošanā

4.-6.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Medijpratība un tehnoloģiju lietošana</i>	Ar skolotājas palīdzību izmanto digitālās tehnoloģijas. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus.	Nosaka digitālās komunikācijas veidus. Savas digitālās prasmes pilnveido stundā zināšanu apguvei, apstrādei, prezentēšanai.	Nosaka digitālās komunikācijas veidus, to mērķus. Izmanto digitālās tehnoloģijas komunikācijai un sadarbībai. Skaidro un pamata digitālo tehnoloģiju lietojuma nepieciešamību. Nosaka pieejamo avotu ticamību.	Nosaka digitālās komunikācijas veidus, to mērķus, un ietekmi uz auditoriju. Analizē mediju lomu, novērtē dažādu informācijas avotu, tajā skaitā digitālā formā pieejamo avotu ticamību.

7.-9.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Programmatūras pielietojums mācību procesā.</i>	Izmantojot skolotāja piedāvātās tehnoloģijas, ar skolotāja palīdzību veic vienkāršus uzdevumus.	Izmanto apgūtās zināšanas un prasmes praktiskos uzdevumos. Izmanto tikai apgūtās programmatūras, ar skolotāja palīdzību.	Patstāvīgi izmanto apgūtās programmatūras. Spēj veikt praktisku uzdevumu, bez skolotāja palīdzības.	Darbam spēj izmantot online rīkus. Vērtējot to priekšrocības, atrodot sev piemērotāko.
<i>Lietderīga tehnoloģiju izmantošana.</i>	Zina digitālās komunikācijas veidus, to mērķus. Ar skolotāja palīdzību izvēlās piemērotāko.	Izmanto mācītās tehnoloģijas komunikācijai un sadarbībai. Ir vērojamas nepilnības un trūkumi (nenorāda tēmu, aizmirst pielikumu, nekorekta valoda)	Atbildīgi izmanto digitālās tehnoloģijas komunikācijai un sadarbībai, konkrētiem mērķiem un auditorijai.	Prot orientēties jaunajos komunikācijas rīkos. Saskata tajos plusus un trūkumus.
<i>Informācijas avotu ticamības analīze.</i>	Vāji orientējas dažādos informācijas avotos. Ar skolotāja palīdzību orientējas konkrētos avotos.	Orientējas dažādos mēdijos, izvērtē patstāvīgi dažādus informācijas avotus.	Kritiski analizē informācijas ticamību dažādos mēdijos. Spēj pamatot savu viedokli vai informācija ticama.	Brīvi orientējas dažādos mēdijos. Spēj atpazīt viltus ziņas. Rada savu mēdiju saturu.
<i>Tehnoloģiju drošība un lietošanas paradumi.</i>	Ar skolotāja palīdzību spēj izskaidrot digitālo tehnoloģiju ietekmi uz ikdienu. Spēj ievērot dažus veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus.	Patstāvīgi skaidro savu izpratni, par digitālo tehnoloģiju lomu sabiedrībā un pašrealizācijā. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģijas lietošanas paradumus.	Patstāvīgi analizē un novērtē tehnoloģiju ietekmi uz garīgo un fizisko veselību, sabiedrību un vidi. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus pamato to nepieciešamību.	Patstāvīgi analizē un novērtē tehnoloģiju ietekmi uz garīgo un fizisko veselību, sabiedrību un vidi. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus pamato to nepieciešamību. Veido, kontrolē un pārvalda savu digitālo identitāti.

Pašvadīta mācīšanās. Snieguma līmeņa apraksts

1.-3.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Izveido Plānu/darbības soļus</i>	Varu saplānot mācību mērķi vai savas darbības soļus, izmantojot skolotājas doto atbalsta materiālu vai pedagoga atbalstu.	Varu daļēji saplānot savas darbības soļus vai mācību mērķi. Reizēm izmantoju atbalsta materiālu. Vajadzīgs pamudinājums vai pedagoga atbalsts.	Varu patstāvīgi, pamatojoties uz skolotājas sniegto informāciju, saplānot vienkāršu mācību mērķi vai mācību uzdevumu.	Patstāvīgi saplānoju mācību mērķi un uzdevumus, pamatoju savu darbību.
<i>Pastāsta par mācīšanās veiksmeš, neveiksmeš</i>	Spēju pastāstīt par savu mācīšanās progresu tikai atbildot uz skolotājas pavedinošiem jautājumiem. Atbildu uz jautājumiem ar vienu vārdu.	Daļēji varu pastāstīt par savas mācīšanās progresu un prasmēm. Izmantoju skolotājas atbalstu-uzvedinošus jautājumus, atbalsta materiālu.	Pastāstu par savas mācīšanās progresu un prasmēm. Patstāvīgi novērtēju savas neveiksmes un kļūdas.	Pats vērtēju savu mācīšanos, veiksmes un neveiksmes, novērtēju progresu un kļūdas.
<i>Zina un izmanto mācīšanās stratēģijas (pastāsta par savu mācīšanos)</i>	Varu ar skolotājas atbalstu vai izmantojot atbalsta materiālu domāt par to, kā es mācos. Ar skolotājas atbalstu varu noturēt uzmanību neilgu laiku.	Varu ar nelielu skolotājas atbalstu vai izmantojot atbalsta materiālu domāt par to, kā es mācos. Cenšos iegaumēt mācību vielu. Ar skolotājas atbalstu varu noturēt uzmanību neilgu laiku	Varu nosaukt un izmantot mācību darbā dažādas mācīšanās stratēģijas. Zinu kā iegaumēt un atcerēties mācību vielu. Spēju noturēt uzmanību ilgāku laiku.	Varu nosaukt un izmantot mācību darbā dažādas mācīšanās stratēģijas. Zinu kā iegaumēt un atcerēties mācību vielu, stāstu par domāšanas, iegaumēšanas un atcerēšanās procesu. Spēju noturēt uzmanību ilgāku laiku.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Emociju izpaušana sociāli pieņemamā formā (pārvalda savas emocijas, pastāsta par tām analizējot savu uzvedību)</i>	Atpazīstu emocijas ar skolotājas palīdzību vai izmantojot atbalsta materiālu. Ikdienišķās situācijās emocijas varu pārvaldīt tikai ar pieaugušā atbalstu.	Daļēji atpazīstu emocijas, reizēm nepieciešams pieaugušā atbalsts. Ikdienas situācijās emocijas varu paust pieņemamā formā ar nelielu pieaugušā atbalstu.	Atpazīstu emocijas un protu tās skaidrot, izprotu to ietekmi uz savu uzvedību un domāšanu. Paužu savas emocijas sociāli pieņemamā formā.	Atpazīst emocijas un prot tās skaidrot, izprot to ietekmi uz savu uzvedību un domāšanu. Pauž savas emocijas sociāli pieņemamā formā. Analizēju savu uzvedību un pamatoju savu viedokli.
<i>Sava darba izvērtēšana, viedokļa pamatošana</i>	Ar pedagoga atbalstu varu ievērot 1-2 kritērijus, veicot mācību darbu vai pildot uzdevumus. Ar pedagoga atbalstu novērtēju savu darbu.	Ar daļēju pedagoga atbalstu varu ievērot 3 kritērijus, veicot mācību darbu vai pildot uzdevumus. Novērtēju savu darbu ar skolotāja atbalstu.	Varu ievērot iepriekš izvirzītus kritērijus, veicot mācību darbu vai pildot uzdevumus. Novērtēju savu darbu patstāvīgi.	Varu ievērot iepriekš izvirzītus kritērijus, veicot mācību darbu vai pildot uzdevumus. Pats izvirzu darba izpilde kritērijus. Novērtēju savu darbu patstāvīgi, pamatoju savu viedokli.

4.-6.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Izveido Plānu/darbības soļus</i>	Ar pieaugušā atbalstu izvirza mērķi mācību uzdevumā un plāno savas darbības soļus, lai to izpildītu.	Patstāvīgi vai ar pieaugušā palīdzību izvirza mērķi mācību uzdevumā un plāno savas darbības soļus, lai to izpildītu.	Patstāvīgi izvirza vairākus mācīšanās mērķus un plāno, kā tos īstenot gan vienatnē, gan grupā.	Patstāvīgi izvirza vairākus mācīšanās mērķus un plāno, kā tos īstenot gan vienatnē, gan grupā. Pamato savu izvirzīto mērķi un darbības soļus.
<i>Zina un pielieto savas mācīšanās stiprās puses mērķa sasniegšanai</i>	Pastāsta par savas mācīšanās progresu un prasmēm, kas padodas vislabāk, kā arī	Spēj atbildēt uz skolotāja uzdotiem jautājumiem par savas mācīšanās progresu un prasmēm. Neizdošanos un	Nosauc savas darbības stiprās un vēl pilnveidojamās puses, analizē personiskās īpašības	Patstāvīgi analizē savas darbības stiprās puses, pamatoti nosauc vēl pilnveidojamās puses, patstāvīgi

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
	neizdošanos un kļūdām.	kļūdas izvērtē ar skolotāja palīdzību.	un uzvedību, kas ietekmē izvēli, panākumus vai neizdošanos. Prot pastāstīt par sava padarītā progresu, izmantojot vienotu kritēriju sistēmu	izvirza mērķi, kā tās pilnveidot. Ir izanalizējis personiskās īpašības un uzvedību, kas ietekmē izvēli, panākumus vai neizdošanos. Patstāvīgi spēj izstrādāt kritērijus par sava darba progresam. Formulē pamatotus secinājumus.
<i>Zina un izmanto mācīšanās stratēģijas</i>	Nosauc un izmanto vairākas uzmanības noturēšanas, iegaumēšanas un atcerēšanās stratēģijas	Ar pedagoga palīdzību nosauc un izmanto vairākas uzmanības noturēšanas, iegaumēšanas un atcerēšanās stratēģijas	Lieto dažādas domāšanas stratēģijas atbilstoši mācību kontekstam	Lieto sev piemērotākās uzmanības noturēšanas, iegaumēšanas un atcerēšanās stratēģijas. Spēj pamatot atbilstošās stratēģijas izvēli.
<i>Emociju izpaušana sociāli pieņemamā formā (pārvalda savas emocijas, pastāsta par tām analizējot savu uzvedību)</i>	Skaidro dažādu emociju ietekmi uz savu domāšanu un uzvedību. Ikdienīšās situācijās emocijas pauž sociāli pieņemami.	Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās. Ar skolotāja palīdzību motivē sevi darbībai. Lieto skolotāja ieteiktos stresa pārvaldīšanas paņēmienus.	Pauž savas emocijas sociāli pieņemami arī neikdienīšās situācijās. Skaidro faktorus, kas mācību situācijā rada dažādas emocijas, motivē sevi darbībai. Patstāvīgi lieto apgūtos stresa pārvaldīšanas paņēmienus	Pauž savas emocijas sociāli pieņemami arī dažādās situācijās. Skaidro faktorus, kas mācību situācijā rada dažādas emocijas, patstāvīgi motivē sevi darbībai. Patstāvīgi lieto apgūtos stresa pārvaldīšanas paņēmienus, pamato izvēlētos paņēmienus.
<i>Sava darba izvērtēšana, viedokļa pamatošana</i>	Mācību procesā ar pedagoga atbalstu seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei un novērtē savu mācību darbu un mācīšanās	Mācību procesā ar pedagoga atbalstu seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei un novērtē savu mācību darbu un mācīšanās	Patstāvīgi seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei un mācību procesā nosaka, vai un kā sniegumu uzlabot	Patstāvīgi izvērtē paveikto pēc paša radītiem kritērijiem un plāno uzlabojumus.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
	pieredzi	pieredzi. Ar pedagoga atbalstu nosaka, kā sniegumu uzlabot.		

7.-9.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Izveido Plānu/darbības soļus</i>	Izvirza īstermiņa mērķus, plāno to īstenošanas soļus.	Izvirza īstermiņa un ilgtermiņa mērķus, plāno to īstenošanas soļus.	Izvirza īstermiņa un ilgtermiņa mērķus, plāno to īstenošanas soļus, uzņemas atbildību par to izpildi.	Izvirza īstermiņa un ilgtermiņa mērķus, plāno to īstenošanas soļus, realizē un uzņemas atbildību par to izpildi.
<i>Zina un pielieto savas mācīšanās stiprās puses mērķa sasniegšanai</i>	Atpazīst savas darbības stiprās un vājās puses	Patstāvīgi analizē savas darbības saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību. Atpazīst savas darbības stiprās un vājās puses	Patstāvīgi analizē savas darbības saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību. Atpazīst savas darbības stiprās puses un ar pieaugušā atbalstu rod dažādus veidus, kā attīstīt uzvedības pilnveidojamās puses.	Patstāvīgi analizē savas darbības saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību. Atpazīst savas darbības stiprās puses un ar pieaugušā atbalstu rod dažādus veidus, kā attīstīt savas domāšanas un uzvedības pilnveidojamās puses.
<i>Zina un izmanto mācīšanās stratēģijas</i>	Izmanto savas domāšanas stiprās puses, lai uzlabotu savu sniegumu.	Izmanto savas domāšanas stiprās puses, pielietojot skolotājas piedāvātās stratēģijas, lai uzlabotu savu sniegumu.	Izmanto savas domāšanas stiprās puses un situācijai atbilstošas domāšanas stratēģijas, lai uzlabotu sniegumu.	Izmanto savas domāšanas stiprās puses un situācijai atbilstošas domāšanas stratēģijas, lai attīstītu savas spējas un uzlabotu sniegumu.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Emociju izpaušana sociāli pieņemamā formā</i>	Pauž savas emocijas sociāli pieņemami arī dažādās situācijās. Skaidro faktoros, kas mācību situācijā rada dažādas emocijas, patstāvīgi motivē sevi darbībai.	Mācību procesa laikā vada emocijas un uzvedību sociāli pieņemami. Zina, ka emociju izpausmes var ietekmēt mācību rezultātus.	Mācību procesa laikā vada emocijas un uzvedību sociāli pieņemami. Analizē domu un emociju ietekmi uz savu darbību.	Mācību procesa laikā vada emocijas un uzvedību sociāli pieņemami. Analizē domu un emociju ietekmi uz atbildīgu personisko lēmumu pieņemšanu
<i>Kritēriju izstrādāšana, izvērtēšana, uzlabošana</i>	Patstāvīgi izvērtē paveikto pēc paša radītiem kritērijiem un plāno uzlabojumus.	Patstāvīgi veido savus kritērijus, kas liecina par mērķa sasniegšanu, izzina sava padarītā progresu un nosaka, vai un kā uzlabot sniegumu.	Patstāvīgi veido savus kritērijus, kas liecina par mērķa sasniegšanu, izzina sava padarītā progresu un nosaka, vai un kā uzlabot sniegumu. Kļūdas izmanto, lai mērķtiecīgi mainītu savu darbību.	Patstāvīgi veido savus kritērijus, kas liecina par mērķa sasniegšanu, izzina sava padarītā progresu un nosaka, vai un kā uzlabot sniegumu. Kļūdas izmanto, lai mērķtiecīgi mainītu savu darbību. Mācīšanās gaitā pārplāno dažus soļus, lai nonāktu pie labāka risinājuma

Pilsoniskā līdzdalība. Snieguma līmeņa apraksts

1.-3.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Saskatīt kopsakarības	Saskata vienkāršas kopsakarības ar pedagoga atbalstu ģimenē.	Saskata vienkāršas kopsakarības ar pedagoga atbalstu (klasē, skolā, ģimenē).	Saskata vienkāršas kopsakarības sabiedrībā (klasē, skolā, ģimenē un vietējā kopienā).	Saskata vienkāršas kopsakarības sabiedrībā (klasē, skolā, ģimenē un vietējā kopienā). Veido savu viedokli par aktualitātēm tuvākajā mērogā.
Viedokļu, vērtību dažādības	Mācās būt pieklājīgs, atbalstošs, iejūtīgs. Atbild uz jautājumiem, lai noskaidrotu savas tā brīža izjūtas.	Nosauc savas un citu cilvēku vajadzības. Ar pedagoga atbalstu mācās uzdot jautājumus citiem, lai noskaidrotu viņu viedokli un tā brīža izjūtas.	Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi, nosauc savas vērtības. Ar pedagoga atbalstu rīkojas saskaņā ar savām vērtībām.	Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi, nosauc citu vērtības pēc sarunas; ar pedagoga atbalstu rīkojas saskaņā ar savām vērtībām un stāsta par savu rīcības izvēli.
Noteikumi, lēmumu pieņemšana	Ar skolotāja atbalstu mācās ievērot noteikumus, kas jāievēro dažādās situācijās (ikdienā, braucot ekskursijā u. c.).	Ar pedagoga atbalstu ievēro noteikumus, kas jāievēro dažādās situācijās (ikdienā, braucot ekskursijā u. c.). Ar pedagoga atbalstu veic uzticētos pienākumus.	Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā un ar pedagoga atbalstu rīkojas atbilstoši sabiedrībā pieņemtajām normām. Veic uzticētos pienākumus, saskata, ka rīcībai ir sekas, un uzņemas atbildību par savu darbu.	Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā un rīkojas atbilstoši sabiedrībā pieņemtajām normām. Veic uzticētos pienākumus, saskata, ka rīcībai ir sekas, un uzņemas atbildību par savu darbu.
Pilsoniskā līdzdalība	Pēc skolotāja ieteikuma iesaistās skolas dzīves uzlabošanā.	Ar skolotāja atbalstu iesaistās skolas dzīves uzlabošanā .	Ar pedagoga atbalstu iesaistās skolas dzīves uzlabošanā un nosaka, kas pēc tam ir mainījies.	Ar pedagoga atbalstu iesaistās skolas dzīves uzlabošanā un nosaka, kas pēc tam ir mainījies. Skaidro, kā un kāpēc nepieciešams uzlabot skolas dzīvi un novērtē skolēnu izdarīto.

4.-6.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Saskatīt kopsakarības</i>	Saskata vienkāršas kopsakarības sabiedrībā (klasē, ģimenē, skolā, vietējā kopienā).	Ar skolotāja palīdzību komentē, pauž savu viedokli par kopsakarībām sabiedrībā.	Spēj patstāvīgi nosaukt kopsakarības sabiedrībā. Ar skolotāja palīdzību prot noteikt vienas rīcības dažādās sekas (to ietekmi uz citiem cilvēkiem, vidi, attiecībām).	Saskata kopsakarības sabiedrībā, vidē, kā arī savu ietekmi, lomu un nepieciešamību iesaistīties savas kopienas uzlabošanā. Skaidro vienas rīcības dažādās sekas (to ietekmi uz citiem cilvēkiem, vidi, attiecībām).
<i>Viedokļu, vērtību dažādības</i>	Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi, nosauc savas vērtības. Ar skolotāja atbalstu rīkojas saskaņā ar savām vērtībām.	Ar skolotāja atbalstu meklē pamatojumu citi rīcībai un viedokļiem. Nosauc un pamato savas ģimenes locekļu, skolas vērtības. Rīkojas saskaņā ar savām vērtībām.	Ar skolotāja atbalstu meklē pamatojumu citu rīcībai un viedokļiem. Nosauc un pamato savas ģimenes locekļu, skolas vērtības. Rīkojas saskaņā ar savām vērtībām, prot pamatot savu rīcību.	Patstāvīgi meklē pamatojumu citu rīcībai un viedokļiem. Nosauc un pamato savas ģimenes locekļu, skolas vērtības. Rīkojas saskaņā ar savām vērtībām, prot pamatot savu rīcību.
<i>Noteikumi, lēmumu pieņemšana</i>	Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā un ar skolotāja atbalstu rīkojas atbilstoši sabiedrībā pieņemtajām normām. Veic uzticētos pienākumus, saskata, ka rīcībai ir sekas un uzņemas atbildību par savu rīcību.	Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā un rīkojas atbilstoši sabiedrībā pieņemtajām normām. Veic uzticētos pienākumus, saskata, ka rīcībai ir sekas un uzņemas atbildību par savu rīcību.	Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā un ar rīkojas atbilstoši sabiedrībā pieņemtajām normām. Uzņemas atbildību ģimenē un attiecībās ar draugiem, skaidro, kā rīkoties atbildīgi.	Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā, mācību procesa plānošanā, pamato ar to saistītās izvēles, meklē visiem iesaistītajiem labāko risinājumu un ievēro sev izvirzītos noteikumus. Uzņemas atbildību ģimenē un attiecībās ar draugiem, skaidro, kā rīkoties atbildīgi.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Pilsoniskā līdzdalība</i>	Ar skolotāja atbalstu iesaistās skolas dzīves uzlabošanā un nosaka, kas pēc tam ir mainījies.	Iesaistās skolas dzīves uzlabošanā un nosaka, kas pēc tam ir mainījies.	Iesaistās pats un iesaista savus klasesbiedrus skolas dzīves uzlabošanā un nosaka, kas pēc tam ir mainījies.	Iesaistās vietējās kopienas dzīves uzlabošanā un analizē, vai un kā iesaiste mainījusi kopienas dzīvi.

7.-9.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Saskatīt kopsakarības</i>	Saskata kopsakarības sabiedrībā, vidē, kā arī savu ietekmi, lomu un nepieciešamību iesaistīties savas kopienas uzlabošanā. Skaidro ar skolotāja palīdzību vienas rīcības dažādās sekas (to ietekmi uz citiem cilvēkiem, vidi, attiecībām).	Saskata kopsakarības sabiedrībā, vidē, kā arī savu ietekmi, lomu un nepieciešamību iesaistīties. Mācās izvērtēt savu lomu kopienas ietekmē un uzlabošanā. Skaidro vienas rīcības dažādās sekas (to ietekmi uz citiem cilvēkiem, vidi, attiecībām).	Saskata un savs redzējums par kopsakarībām sabiedrībā, vidē, kā arī par savu ietekmi un lomu tajā. Iesaistās savas skolas, pilsētas, valsts pilnveidošanā. Mācās analizēt indivīdu rīcības sekas sabiedrībā un vidē.	Skaidro savu skatījumu par kopsakarībām sabiedrībā, vidē, kopienā Eiropas mērogā un pamato to, saistot ar dažādos avotos gūtu informāciju un statistikas datiem. Analizē, kā atsevišķu indivīdu rīcība ietekmē sabiedrību un vidi.
<i>Viedokļu, vērtību dažādības</i>	Patstāvīgi meklē pamatojumu citu rīcībai un viedokļiem. Nosauc un pamato savas ģimenes locekļu, skolas vērtības. Rīkojas saskaņā ar savām vērtībām, prot pamatot savu rīcību.	Mācās novērtēt savu un citu rīcību. Prot paskaidrot savu viedokli. Rīkojas saskaņā ar savām vērtībām.	Spēj vērtēt citu rīcību un viedokļus. Iesaistās pasākumos saskaņā ar savām interesēm un vērtībām. Rīkojas atbildīgi.	No pieredzes, kā arī analizējot dažādus avotus, secina, kā vērtības laika gaitā var mainīties. Balstoties savās vērtībās, izvēlas pasākumus, kuros iesaistīties, ja nepieciešams, iesaista citus, paskaidro un pamato savu izvēli vai iemeslu neiesaistīties. Virza savu rīcību saskaņā ar savām vērtībām, pamato savas izvēles.

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Noteikumi, lēmumu pieņemšana</i>	Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā un ar skolotāja atbalstu rīkojas atbilstoši sabiedrībā pieņemtajām normām. Veic uzticētos pienākumus, saskata, ka rīcībai ir sekas un uzņemas atbildību par savu rīcību.	Veic uzticētos pienākumus, saskata, ka rīcībai ir sekas un uzņemas atbildību par savu rīcību. Mācās pamatot savu rīcību.	Ievēro noteikumus. Spēj izvērtēt globālos procesus un noteikumus, rīkoties atbildīgi. Spēj pamatot savu rīcību.	Patstāvīgi ievēro sev izvirzītos noteikumus, lai būtu uzticams un uz viņu var paļauties. Analizē savu iesaisti globālos procesos un rīkojas atbildīgi. Skaidro savas rīcības sekas un uzņemas par to atbildību.
<i>Pilsoniskā līdzdalība</i>	Ar skolotāja atbalstu iesaistās skolas dzīves uzlabošanā un nosaka, kas pēc tam ir mainījies.	Iesaistās skolas dzīves uzlabošanā, vērtē savus ieteikumus.	Izprot jēgu iesaistīties vietējās kopienas dzīves uzlabošanā. Spēj pamatot savu rīcību.	Piedāvā īstenojamus un ilgtspējīgus risinājumus vietējās kopienas dzīves uzlabošanai. Sadarbībā ar citiem kādu no tiem īsteno un pamato savas iesaistes jēgu.

Jaunrade un uzņēmējspēja. Snieguma līmeņa apraksts

1.-3.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Jaunrade</i>	Ir atvērts jaunai pieredzei.	Ir atvērts jaunai pieredzei, iesaistās neierastu situāciju risināšanā.	Ir atvērts jaunai pieredzei; ar prieku fantazē par iespējamiem neierasti risinājumiem.	Ir atvērts jaunai pieredzei; ar prieku fantazē par iespējamiem neierasti risinājumiem. Uzdrīkstas mēģināt paveikt ko jaunu un īstenot mācību procesā.
<i>Domāšanas stratēģijas</i>	Ar pedagoga palīdzību veido jautājumus.	Uzdod jautājumus ar pieaugušā atbalstu, izmantojot kādu no domāšanas stratēģijām.	Uzdod jautājumus par esošo situāciju un ar pieaugušā atbalstu izmanto vairākas radošās domāšanas stratēģijas, lai radītu idejas; iedvesmojas no citu darbiem.	Uzdod jautājumus par esošo situācijai, patstāvīgi izmanto vairākas radošās domāšanas stratēģijas.
<i>Uzņēmējspēja</i>	Ar pedagoga atbalstu nonāk līdz jaunai idejai.	Ar pedagoga atbalstu nonāk līdz jaunai idejai, to īsteno ar pedagoga atbalstu.	Ar pedagoga atbalstu nonāk pie sev jaunas un noderīgas idejas, to īsteno; neizdošanās gadījumā nepadodas, bet mēģina vēlreiz.	Patstāvīgi nonāk pie sev jaunas un noderīgas idejas, to īsteno.

4.-6.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Jaunrade</i>	Ir atvērts jaunradei. Ar prieku fantazē par iespējamiem neierastiem risinājumiem.	Ar pieaugušā palīdzību meklē dažādus risinājumus dažādām neierastām situācijām.	Patstāvīgi meklē risinājumus neikdienišķām situācijām, ar pieaugušā palīdzību mēģina tās atrisināt.	Nebijušas situācijas uztver ar ieinteresētību, izmanto iztēli un spontanitāti, lai veidotu neikdienišķas sakarības. Uzdrīkstas mēģināt paveikt ko jaunu.
<i>Domāšanas stratēģijas</i>	Uzdod jautājumus par esošo situāciju un ar pieaugušā atbalstu izmanto vairākas radošas domāšanas stratēģijas. Lai radītu idejas, iedvesmojas no citu darbiem.	Pats izvēlas no piedāvātajām stratēģijām, kuru izmantot radošo darbu veikšanā.	Izvēlas situāciju un izmanto radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie idejām tās pilnveidei, iedvesmojas no citu idejām, tās papildina.	Izvēlas situāciju un izmanto radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie idejām tās pilnveidei, iedvesmojas no citu idejām, tās papildina. Izzina pieejamos resursus(cilvēku, zināšanu, kapitāla, infrastruktūras) un rod jaunus,, lai īstenotu ieceri.
<i>Uzņēmējspēja</i>	Ar pedagoga atbalstu nonāk līdz jaunas un noderīgas idejas un īsteno to, nepadodas, ja neizdodas to īstenot, bet mēģina vēlreiz.	Patstāvīgi nonāk līdz jaunas un noderīgas idejas un īsteno to, nepadodas, ja neizdodas to īstenot, bet mēģina vēlreiz. Ja nepieciešams zina, kur meklēt palīdzību.	Patstāvīgi nonāk līdz jaunas un noderīgas idejas un īsteno to, nepadodas, ja neizdodas to īstenot, bet mēģina vēlreiz.	Viens vai grupā spēj radīt jaunu un sev vai citiem noderīgu produktu, prot vadīt procesu no idejas radīšanas līdz tās īstenošanai. Saskaņojot ar grūtībām, neatlaidīgi meklē un rod risinājumu.

7.-9.klase

Kritēriji	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<i>Jaunrade</i>	Nebijušas situācijas uztver ar ieinteresētību, izmanto iztēli un spontanitāti, lai veidotu neikdienišķas sakarības. Uzdrīkstas mēģināt paveikt ko jaunu.	Atvērts jaunām situācijām, mācās iesaistīties jaunās situācijās un adekvāti reaģēt.	Mācās pieņemt nenoteiktību un jaunus izaicinājumus, izvērtēt un adekvāti pamatot.	Uz pasauli raugās ar zinātkāri, iztēlojas nebijušus risinājumus. Ir gatavs pieņemt nenoteiktību un jaunus izaicinājumus.
<i>Domāšanas stratēģijas</i>	Ar pieaugušā palīdzību mācās izvēlēties radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie idejām tās pilnveidei, iedvesmojas no citu idejām, tās papildina. Izzina pieejamos resursus(cilvēku, zināšanu, kapitāla, infrastruktūras) un rod jaunus, lai īstenotu ieceri.	Cenšas izmēģināt un atlasīt labāko radošās domāšanas stratēģiju un izzināt pieejamos resursus.	Mācās izvēlēties atbilstošu domāšanas stratēģiju, mācās no citu pieredzes, izvērtē iespējamus resursus, lai īstenotu savas ieceres.	Izzina situāciju no dažādiem skatpunktiem, lieto un pielāgo situācijai atbilstošas radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie jaunām un noderīgām idejām, iedvesmojas no citu pieredzes. Elastīgi un izsvērti izmanto pieejamos resursus (cilvēku, zināšanu, kapitāla, infrastruktūras) un rod jaunus, lai īstenotu savu ieceri.
<i>Uzņēmējspēja</i>	Viens vai grupā spēj radīt jaunu un sev vai citiem noderīgu produktu, prot vadīt procesu no idejas radīšanas līdz tās īstenošanai. Saskaņoties ar grūtībām, meklē palīdzību.	Mēģina rast dažādus risinājumus jauna produkta radīšanai. Prot vadīt procesu no idejas radīšanas līdz tās īstenošanai. Saskaņoties ar grūtībām, meklē palīdzību un pieņem to.	Viens vai grupā spēj radīt jaunu un sev vai citiem noderīgu produktu vai risinājumu, prot vadīt procesu no idejas radīšanas līdz tās īstenošanai. Atrod risinājumu, mācās no kļūdām.	Viens vai grupā spēj radīt jaunu un sev vai citiem noderīgu produktu vai risinājumu, prot vadīt procesu no idejas radīšanas līdz tās īstenošanai. Saskaņoties ar grūtībām, neatlaidīgi meklē un rod risinājumu.